

ZAŠTITNI ZNAK BANJE LUKE: Dajak ponos Vrbasa

21/05/2011 07:23 by Administrator

Prije 47 godina Vrbasom je zaplovio prvi dajak Šamac koji je izradio i modernizovao Antonio Zamolo, poznatiji kao Tonči. Tim Šamcem je stekao slavu, pobjeđujući na mnogim trkama i učestvujući na manifestaciji "Ljeto na Vrbasu", koja se tada zvala "Susreti na Vrbasu".

Od tada do danas porodica Zamolo bavi se izradom dajak Šamaca. Ulažući mnogo ljubavi, truda i znanja, Andrej Zamolo i njegov brat Dario jedini su majstori u Banjoj Luci koji zaštitni znak grada uvaju od izumiranja.

Prilikom naše posjete radionici porodice Zamolo, Andrej nam je kazao da je izrada dajaka njegova najveća ljubav i hobi.

- Nekada se ovaj Šamac koristio za prevoz robe i putnika s jedne obale Vrbasa na drugu, jer nije bilo mostova. Mostovi su se gradili, obale povezivale i Šamac je gubio na važnosti kao prevozno sredstvo, ali je poeo da se koristi za rekreaciju i uživanje u prirodi. Od svog postanka ovaj Šamac imao je specifičan oblik trupa prilagođen rijeci. Primjetno je da se ovaj ljepotan vraća na brzake Vrbasa, što nas posebno raduje. Sretni smo i ponosni što nastavljamo tradiciju koja je jedan od simbola grada na Vrbasu - priča Andrej i nastavlja da objašnjava šta je dajak i kako nastaje.

- Šamac je dugačak sedam metara do sedam metara i dvadeset centimetara. Pravi se od prvoklasne jelove daske. Lakiranje se obavlja u dva navrata, kvalitetnim lakovima. Postoje mnoge kombinacije boja, a najčešće su razne nijanse plave i bijele boje. Prije 60 godina u izradi Šamaca upotrebljavao se katran, moj otac je prvi izbacio katran i uveo unutrašnje uklapanje dasaka, i na taj način je dobio na laku i isti Šamac - kaže ovaj majstor. On dodaje da su krma i špic posebna priča.

- Na Vrbasu se nikada ne mogu vidjeti dva Šamca sa istim špicovima i krmom. Ovi dijelovi izrađuju se od plemenitog drveta, jasena, javora, bagrema, hrasta. Sam dajak jeste u stvari jelova motka dugačka četiri metra, sa elinim vrhom. Dajak mora biti lagan, ni grub ni gladak, da ne ulja ruku, ali ni da klizi u njoj zbog svoje glatkoće. Posao je zahtjevan, sve se radi ručno, ali nije komplikovno, niti nešto što se ne može naučiti, posebno ako se radi s ljubavlju i pažnjom - pojašnjava Andrej.

U toku godine, dodaje Andrej, desi se da imaju i po nekoliko narudžbi za izradu dajaka, a nekada nemaju nijednu.

- To nam nije važno, jer mi ne pavimo Šamce iz komercijalnih razloga, već iz hobija i želje da ovaj zanat nastavimo i prenesemo budućim generacijama porodice Zamolo - kaže Andrej.

Izvor vijesti: Fokus, BLIN, sv